

Přílohy

Příloha č. 1 - Českobratrská církev evangelická - *Církevní zřízení a řády,* *Řád pastýřské služby - Opatření v věcech kázně*

Čl. 10. Opatření ve věcech kázně

1. Pastýřská rada je oprávněna uložit členu církve, kterého uzná vinným ze spáchání provinění, následující opatření v kázně:
 - A. výrok morální povahy:
 - a. písemná důtka;
 - b. písemná důtka s výstrahou;
 - B. podmínky pro další výkon funkce, úřadu nebo činnosti (nápravná opatření):
 - a. stanovení dohledu;
 - b. podstoupení školení, výcviku, programu nebo jiné činnosti zaměřené na příčiny nebo následky provinění;
 - c. podstoupení vyšetření nebo léčby;
 - d. nahrazení újmy vzniklé v důsledku provinění.
 - C. omezení práv:
 - a. zákaz výkonu činnosti, která měla souvislost se spáchaným proviněním;
 - b. zákaz zdržovat se na konkrétně vymezeném místě;
 - c. zákaz styku s určitými osobami;
 - d. zbavení funkce v určitém orgánu ČCE;
 - e. ztráta způsobilosti k volbě na dobu nejvýše 12 let;
 - f. ztráta hlasovacího práva v ČCE na dobu nejvýše 12 let s důsledky podle **CZ § 7, odst. 3, 4 a 5**;
 - g. zbavení úřadu faráře nebo jáhna ve sboru;
 - h. ztráta způsobilosti k ordinované službě na dobu nejvýše 12 let.

Příloha č. 2 - Českobratrská církev evangelická - *Církevní zřízení a řády,* *Řád pastýřské služby - Předběžná opatření*

Čl. 9a. Předběžná opatření

1. Předběžné opatření smí být uloženo jen tehdy, jestliže
 - a. z jednání členu volaného ke kázní nebo z dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že bude opakovat činnost, pro kterou je vedeno řízení ve věci kázně, bude v takové činnosti pokračovat nebo vykoná čin, který připravoval nebo kterým hrozil, nebo bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo jinak mařit objasňování skutečností důležitých pro řízení ve věci kázně,
 - b. dosud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že se člen volaný ke kázní dopustil skutku, pro který je vedeno řízení ve věci kázně,
 - c. v době rozhodování nelze účelu předběžného opatření dosáhnout méně omezujícím opatřením a
 - d. uložení předběžného opatření si vyžaduje ochrana oprávněných zájmů poškozeného, osob poškozenému blízkých, osob nacházejících se v obdobném postavení nebo církve.
2. Předběžným opatřením může být členu volanému ke kázní uloženo
 - a. zákaz vykonávat určitou službu (činnost) nebo se o její výkon ucházet,
 - b. zákaz styku s poškozeným, osobami jemu blízkými nebo s jinými osobami, zejména svědky, nebo
 - c. zákaz zdržovat se na konkrétně vymezeném místě.

Příloha č. 3 Českobratrská církev evangelická - *Směrnice synodní rady - SR/* *3/2021 - Krizová komunikace v ČCE*

1. Tato směrnice je závazná pro všechny zaměstnance ČCE.
2. Směrnice definuje závazné pracovní postupy při nenadálých situacích, které vyžadují bezprostřední reakci vůči veřejnosti či médiím. V takových situacích je nutné zaujmout oficiální a společný postoj ČCE. Jedná se především o situace, kdy došlo k
 - a) uskutečnění násilného či jiného trestného činu v objektech nebo při akcích ČCE (krádež, loupež), či neštěstí (požár, živelní katastrofa),
 - b) závažnému pochybení pracovníka (majícímu za následek ohrožení života nebo zdraví účastníků akcí či pracovníků církve),

Příloha č. 4 - Českobratrská církev evangelická - *Směrnice synodní rady - SR/3/2021 - Krizová komunikace v ČCE*

3. Ve výše popsaných situacích neprodleně
 - a) pracovník, který je zároveň jedním ze statutárních zástupců sboru (farář/farářka či kurátor/kurátorka) a který se informací dozvěděl, informuje vedoucího oddělení PR a komunikace v Ústřední církevní kanceláři ÚCK (www.e-cirkev.cz/kontakty); ten dle závažnosti informuje dle potřeby další pracovníky – např. synodního seniora, synodního kurátora apod.,
 - b) pracovník, který je zároveň jedním ze statutárních zástupců sboru (farář/farářka či kurátor/kurátorka) současně informuje seniora příslušného seniorátu,
 - c) pracovník, který není jedním ze statutárních zástupců sboru a který se informací dozvěděl, informuje jednoho ze statutárních zástupců sboru, a ten dále informuje dle bodů a) a b).

Příloha č. 5 - Českobratrská církev evangelická - *Směrnice synodní rady - SR/3/2021 - Krizová komunikace v ČCE*

V krizové komunikaci se držíme těchto zásad:

- **1. Naše komunikace je sjednocená**
 - o Jednáme včas, efektivně a zodpovědně tak, jak nám to situace umožňuje, nezamlčujeme, nemlčíme.
 - o Oddělujeme stanovisko ČCE (zastoupené synodní radou) od stanovisek jednotlivců.
 - o Počítáme s tím, že mezi základní techniky zástupců médií patří právě dotazy na „osobní“ názor, stanovisko.
- **2. Držíme pozitivní styl komunikace**
 - o Nekritizujeme, neočerňujeme, nenaříkáme.
- **3. Zaujímáme jasný postoj k věci**
 - o Zveřejňujeme přesné a jasné informace v přiměřeném rozsahu.
 - o Respektujeme práva obětí i podezřelých.
 - o V případě zvlášť problematických deliktů zdůrazňujeme aktivní spolupráci s vyšetřovacími orgány.
 - o Pro vybrané situace a tam, kde je to možné, zmiňujeme interní kárné řízení (pastýřskou službu).
- **4. Nasloucháme druhé straně**
 - o Chceme se zlepšovat a učit.
 - o Pokud se stala na naší straně chyba, přiznáme to.

Příloha č. 6 A - Holcomb, J. - Tchividjian, B.: Péče o oběti sexuálního zneužívání, str. 10, 11.

Snižování závažnosti provinění

K další marginalizaci oběti dochází, jestliže společenství až příliš ochotně přistoupí na vyhýbavá či opatrná tvrzení „rehabilitovaných“ pachatelů o jejich dřívějších proviněních. Ticho ze strany církevní komunity mluví samo za sebe. Mlčící společenství oběti sděluje, že skutek by měl být ignorován nebo zapomenut. Jestliže tvrzení oběti přehlédneme, dáváme jí najevo její bezvýznamnost.

Zde jsou příklady typických slovních reakcí, které obětem sdělují, že jejich zážitek je považován za nedůležitý, a tím je marginalizují:

„Vím, jak ti je.“

„Chápu tě.“

„Máš štěstí, že se nestalo něco horšího.“

„Chvilku to potrvá, ale dostaneš se z toho.“

„Proč mi neřekneš více podrobností o tom, co se stalo?“

„Neboj, bude to dobrý.“

„Buď silný/silná.“

„Všechno špatné je k něčemu dobré.“

„Čas zahojí všechny rány.“

„Byla to Boží vůle.“

„Je třeba odpustit a jít dál.“

„Uklidni se a odpočiň si.“

„Život jde dál.“

„Je to už tak dávno – proč se k tomu stále vracíš? Nech to plavat.“

„Reaguješ nepřiměřeně.“

„Nejsi jediný/jediná, komu se kdy přihodilo něco zlého.“

„Tvůj hněv, deprese, úzkost a strach jsou inacionální nebo jsou důsledkem tvé nepatřičné reakce.“

„Když se budeš usilovněji modlit a mít hlubší víru, Bůh tě uzdraví.“¹

Komunikační chyby při rozhovoru s obětí

Jak již bylo zmíněno, neexistují žádné "kouzelné" věty, které jako mávnutím "kouzelného proutku" radikálně zlepši situaci obětí. Na základě zkušeností lze však identifikovat určité fráze či komunikační strategie, které (i přesto, že mohou být leckdy dobře míněny), oběti spíše škodí.

- Jalové utěšování („*To bude dobré, chce to čas.*“).
- Banální rady a fráze („*Ted' musíte být silný*“ – „*Vím, co ted' musíte prožívat!*“).
- Bagatelizace („*Vždyť se Vám tolik nestalo, mohlo to dopadnout hůř!*“).
- Vytýkání a moralizace („*Jak jste mohl udělat takovou hloupost?*“).
- Milosrdné lži („*Nebojte, policie ho určitě najde!*“).
- Strašení, dramatizace („*No, snad Vás ještě nenakazil!*“).
- Fascinace činem („*Bože, to je strašné!*“).
- Neudržitelné sliby („*Nebojte, pachatele nemine trest!*“).
- Nevhodné žerty, „lichotky“ („*No vidíte, ještě se o Vás poperou!*“).
- Spěch a zvyšování nervozity (pohledy na hodinky).
- Diagnóza na místě („*To vypadá zle!*“).
- Používání odborných termínů a odborné vyjadřování, kterému oběť nerozumí.
- Patologizace („*Takové chování není normální!*“).

Příloha č. 7 A - Holcomb, J. - Tchividjian, B.: *Péče o oběti sexuálního zneužívání*, str. 15.

Když nám oběť zneužívání vypráví svůj příběh, může být někdy těžké vědět, jak přesně na určité věci reagovat. Níže uvádím příklady odpovědí, které vyjadřují naši starost a dávají najevo podporu bez známek zlehčování:

„*Je mi líto, že se ti tohle stalo.*“

„*Jsi tak statečný/statečná.*“

„*To tě muselo stát spoustu odvahy.*“

„*Věřím ti.*“

„*Děkuji, že jsi mi to řekla. Jak ti můžu pomoci?*“

„*Jsem ráda, že o tom se mnou mluvíš.*“

„*Jsem ráda, že jsi teď v bezpečí.*“

„*Není to tvoje vina.*“

„*Tvoje reakce je naprosto normální.*“

„*Je pochopitelné, jak se cítíš.*“

„*Zasloužíš si, aby se s tebou jednalo s láskou a úctou.*“

„*Nejsi blázen. Je to přirozená reakce na zneužití.*“

„*Sice už třeba nic nebude jako dřív, ale časem se to snadlepší.*“

„*Klidně breč.*“⁴

V mnoha případech bude oběť potřebovat přítele, který jí bude kráčet po boku, obrazně i doslova, jako svědek a opora. Třeba na nejrůznějších schůzkách a poradenských sezeních. Během této cesty se mohou vyskytnout překážky, které bude třeba překonat: řada duchovních otázek, hledání kvalitní profesionální pomoci, dost možná i konfrontace s pachatelem. Jako přítel můžete být jednoduše po ruce a vaše tichá přítomnost bude oběti ujištěním, kterým jí sdělujete: „*Nejsi v tom sám/sama, já budu svědčit o tvém odvážném zápasu.*“

⁴ Justin S. Holcomb a Lindsey A. Holcomb: *Rid of My Disgrace: Hope and Healing for Victims of Sexual Assault*; Crossway, 2011, str. 212.

Příloha č. 7 B - Kellner, Tomáš a kol.: *Studie potřeb obětí trestních činů*, str. 36.

Obecná doporučení pro vedení rozhovoru a pro možné otázky:

- Hovor tlučenějším hlasem a pomalejším tempem s přestávkami.
- Aktivní naslouchání („Rozumím tomu správně, že..?“).
- Osobní vyjadřování („Je dáno“ vs. „Mám pocit, že...“).
- Vyjádření samozřejmého (např. uklidňující vyjádření, že oběti již nebezpečí nehrozí).
- Vyjadřování pocitů – nestranný, neosobní přístup („Mrzí mě, co se Vám stalo“, „Musím se zeptat na něco, co Vám možná nebude příjemné“).
- Průběžné dotazování, zda oběť sdělení rozuměla (*Bylo to pro Vás pochopitelné? Pokud by to nebylo jasné, opravdu se prosím ozvěte!*).
- Nepůsobit uspěchaně (omezit časté pohledy na hodinky, mít hodiny vhodně umístěné v prostoru).
- Dělat přestávky v průběhu konzultace - pro odpočinek, zklidnění, vstřebání informací.
- Dát oběti psací potřeby pro poznámky, předat poučení a informace např. formou přehledného letáku.

Příloha č. 8 - Seznam celorepublikových organizací nabízející pomoc obětem sexualizovaného násilí v různých formách.

- Registr poskytovatelů pomoci obětí trestných činů: <https://justice.cz/web/msp/rozvoj-sluzeb-pro-obeti-trestne-cinnosti/-/clanek/registr-poskytovatelu-pomoci-obetem-trestnych-cinu>
- Organizace *proFem* nabízí několik projektů:
 - *PORT* - centrum pro oběti sexuálního násilí - tel.: [+420 608 222 277](tel:+420608222277), e-mail: poradna@profem.cz, Břevnovská 1692/6, 169 00 Praha 6, web: www.profem.cz Nabízí krizovou pomoc, sociální a právní poradenství, psychoterapie, testování na pohlavní choroby sběr genetických vzorků a také krizový byt, kde může oběť strávit až týden.
 - *Infolinka pro oběti sexuálního násilí* - tel.: [+420 777 012 555](tel:+420777012555)
 - *Linka právní pomoci* - tel. [+420 608 222 277](tel:+420608222277)

- *Bílý kruh bezpečí* - komplexní pomoc obětem kriminality - právní, psychologické a sociální poradenství. Sídli v devíti krajských městech.¹

- *Linka pomoci obětem* - tel.: 116 006. Non stop linka zdarma, která nabízí pomoc a poradenství s právy oběti.

- *Někdo Ti uvěří* - e-mail: napiste@nekdotiuveri.cz, web: www.nekdotiuveri.cz - spolek se zaměřuje hlavně, ale nejen na sexualizované násilí v církvích, sdílení svého příběhu s přeživšími, kteří prošli podobnou zkušeností, nasměrování k další pomoci - duchovní, právní či terapeutické.

- *Persefona* - web: www.persefona.cz pomoc obětem domácího a sexualizovaného násilí, osobám blízkým i osobám s potížemi se zvládnutím agrese.

- oběti a osoby blízké- tel.: [+420 737 834 345](tel:+420737834345), [+420 545 245 996](tel:+420545245996), e-mail: poradna@persefona.cz, domacinasili@persefona.cz

- osoby s potížemi se zvládnutím agrese - tel.: [+420 731 442 731](tel:+420731442731), e-mail: bezpecnesouziti@persefona.cz

- *ROSA* - tel.: [+420 800 605 080](tel:+420800605080), e-mail: info@rosacentrum.cz, Na Slupi 1483/14, 128 00 Praha 2 - centrum pro ženy, oběti (domácího) násilí a jejich blízké. nabízí odborné poradenství, krizovou intervenci, sociálně terapeutické a právní poradenství, vytvoření bezpečnostního plánu a poskytnutí utajeného azylového ubytování.

- *Konsent* - web: www.konsent.cz/pomoc - pořádá svépomocnou skupinu pro oběti sexualizovaného násilí.

- *Poradna Justýna* - pobočky Brno - tel.: [+420 773 177 636](tel:+420773177636), Praha - [+420 773 177 104](tel:+420773177104) - sociální a právní poradenství od InIustitia

¹ Brno, České Budějovice, Jihlava, Liberec, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha.